Gemeente Midden-Delfland

Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden

T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92

E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl

cittaslow

A

Rekenkamer Midden-Delfland

Ons kenmerk	2021-18511 / 21Z.003229	*Verzonden*
Uw brief van		28 JUN 2021
Uw kenmerk		
Bijlagen	2021-18640/ 21Z.003229	

Onderwerp
Bestuurlijk wederhoor rekenkameronderzoek Jeugdzorg

Datum
22 juni 2021

Geachte leden van de rekenkamercommissie Midden-Delfland,

Op 1 juni j.l. hebben wij uw rapportage omtrent het onderzoek naar de jeugdhulp in de regio Haaglanden ontvangen voor bestuurlijk wederhoor. Aanleiding voor het onderzoek is de kostenstijging op jeugdhulp. Een nationaal probleem dat zich ook in de regio Haaglanden voordoet. De centrale vraag in het onderzoek is of de gemeenteraden voldoende zicht hebben op de oorzaken van de toename van de kosten. U heeft ons verzocht u uiterlijk 22 juni te voorzien van een bestuurlijke reactie op de resultaten en aanbevelingen van uw rapport.

Deze brief bevat onze bestuurlijke reactie. Het onderzoek is opgesplitst in twee delen. Er is het feitenrapport gezamenlijk rekenkameronderzoek Jeugdzorg H10 en er is de rapportage van de rekenkamer Midden-Delfland met lokale conclusies en aanbevelingen. Eerst zullen wij kort ingaan op het feitenrapport. Daarna volgt de reactie op het lokale onderdeel van het onderzoek. Tenslotte reageren wij op de aanbevelingen die uw rekenkamer heeft gedaan.

Regionaal onderzoek

Het onderzoek bevat twee deelvragen. De eerste deelvraag is wat zijn de belangrijkste oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdzorg voor de H10 gemeenten. Voor de beantwoording van deze deelvraag is gekeken naar de kosten die gemeenten maken voor jeugdzorg. Deze kosten bestaan uit de regionaal ingekochte jeugdzorg via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, PGB's en overige gemeentelijke kosten. De beantwoording van de vraag is op beschrijvende wijze gedaan en zonder een normenkader. Dit geeft een algemeen beeld van de kostenstijging in de regio Haaglanden over de periode 2015-2019.

Het belang van analyse en duiding van de kostenontwikkeling is evident. Dergelijke informatie is van groot belang om te kunnen sturen op beheersing van de kosten. Om die reden delen wij de urgentie om het inzicht te vergroten in de trends, oorzaken en ontwikkelingen in het gebruik van zorg en de kosten. Wij zijn de rekenkamer erkentelijk voor het verrichte onderzoek en de aanvullende inzichten die dit heeft opgeleverd. Wel willen wij er enkele kanttekeningen bij plaatsen.

- De aankondiging voor het onderzoek van de rekenkamers van de H-10 gemeenten is gedaan op 10 januari 2020. Het heeft tot eind 2020 geduurd voor de uitvraag op ambtelijk wederhoor heeft plaatsgevonden. Daarna heeft het nog enkele maanden tijd gekost om duidelijkheid te

FSC MIX Van verantwoorde herkomst FSC® C017135

verkrijgen over de gebruikte data. Enerzijds toont dit aan hoe complex het inzichtelijk maken van de data is, anderzijds maakt dit tijdspad dat het rapport ietwat gedateerd is.

- De stijging van de kosten wordt in het rapport geduid aan de hand van drie factoren: het aantal unieke cliënten dat jeugdzorg ontvangt, het gemiddeld aantal uur jeugdzorg per jeugdige en de gemiddelde kosten per uur per jeugdige. Er wordt echter niet ingegaan op achterliggende oorzaken. Denk hierbij, bijvoorbeeld, aan de vraag waarom het aantal jeugdigen bij bepaalde producten is toegenomen, en bij andere producten niet.

Lokaal onderzoek

De tweede deelvraag van het onderzoek is: "in hoeverre bieden de voortgangsrapportages aan de gemeenteraden inzicht in de ontwikkeling van de kosten in de jeugdzorg." Dit onderzoek is uitgevoerd door de rekenkamer van Midden-Delfland op basis van documenten verzonden naar de gemeenteraad in de periode 2015-2019. Dit lokale onderzoek heeft geleid tot een stevig en kritisch rapport.

De rekenkamer van Midden-Delfland stelt vast dat het college de raad over de periode van 2015 tot 2019 niet periodiek, consistent, volgens vaste indicatoren op eenduidige wijze heeft geïnformeerd. Ter verbetering hiervan is een aantal aanbevelingen opgenomen. De conclusies en aanbevelingen herkennen wij en kunnen wij voor een groot deel onderschrijven. Wel willen wij op enkele punten uit het lokaal onderzoek nuanceringen willen aanbrengen.

Normenkader
De informatievoorzieningen naar de raad is beoordeeld aan de hand van een regionaal normenkader dat na afloop van de periode 2015-2019 is opgesteld. Hiermee wordt de informatievoorziening beoordeeld langs een meetlat die er op dat moment niet was. Vanaf de start van de decentralisatie is de raad periodiek geïnformeerd en betrokken in diverse ontwikkelingen met betrekking tot de jeugdzorg. Gestructureerde rapportages over de ontwikkelingen in zorggebruik, zijn wij inderdaad pas gaan leveren vanaf het moment dat duidelijk werd dat de landelijke kostenstijging zich ook in Midden-Delfland voordeed.

Informatiepositie
Daarnaast is het, zoals de rekenkamers van de H10 gemeenten ook hebben ondervonden, erg gecompliceerd om de benodigde data met betrekking tot de jeugdzorg eenduidig te verkrijgen en correct te analyseren. Die complexiteit wordt veroorzaakt door een aantal zaken:

- De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten betekende een grote wijziging. Er moest gestart worden met regionale inkoop van jeugdzorg en het implementeren van een nieuw stelsel. De eerste jaren na de decentralisatie heeft de continuïteit van de zorg de hoogste prioriteit gehad
- Als gemeente krijgen wij cijfers aangeleverd. Denk hierbij aan cijfers op basis van de gedeclareerde zorg. Dit zijn veelal kale cijfers die verdere duiding en analyse behoeven voordat zij een helder beeld geven van de ontwikkelingen in het zorggebruik.
- Als kleine gemeente moeten wij voorzichtig omgaan met trends en ontwikkelingen die zich op regionaal niveau voordoen. Voor kleine gemeenten hebben incidenten een groot effect en zijn trends minder waarneembaar.

Ontwikkelingen
In de periode 2015-2019 zijn wij niet voldoende in staat geweest een dusdanige informatiepositie te hebben om de raad periodiek en consistent te informeren. Het college vindt dit wel van groot belang. Om die reden zijn er dan ook zowel regionaal als lokaal stappen ondernomen om de informatiepositie te verbeteren.
Op regionaal niveau krijgt de monitoring van de data voor het verkrijgen van een goede sturingspositie blijvend aandacht. Dit is ook opgenomen in de nieuwe regiovisie, die naar verwachting in het najaar 2021 zal worden vastgesteld. Tevens hebben de rapportages van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden een sterke, positieve ontwikkeling doorgemaakt de afgelopen jaren.

Op lokaal niveau zijn er ook ontwikkelingen met betrekking tot de informatievoorziening. In december 2020 is het plan van aanpak optimaliseren bedrijfsvoering en ICT Sociaal Domein vastgesteld in de raad. Daarnaast worden er nu op regelmatige basis raadswerkgroepen Sociaal Domein georganiseerd waarbij de raad bijgepraat wordt op de ontwikkelingen omtrent de jeugdzorg. Dit betreft zowel organisatorische en inhoudelijke ontwikkelingen, als prognoses op de kosten. Ook de informatievoorziening in de vorm van raadsinformatiebrieven is toegenomen.

Bovenstaande ontwikkelingen zetten wij graag voort en wij delen ook het belang van een goede informatievoorziening, getuige onze inspanning van de afgelopen twee jaar op dat vlak. We zullen de wensen van de raad inzake de informatievoorziening mee blijven nemen in de ontwikkeling op dit gebied

Aanbevelingen
Ook willen wij graag ingaan op de aanbevelingen die zijn gedaan. Aanbeveling 1 is een permanent onderwerp van gesprek tussen de H10 gemeenten en het Servicebureau. Aanbevelingen 2 en 3 zijn bewerkstelligd in de nieuwe contracten die in zijn gegaan op 1 januari 2021. In die contracten zijn belangrijke sturingsinstrumenten als het richtinggevend kader en de maximale bestedingsruimte opgenomen. Ook zijn het meerjarige contracten waarmee een duurzame relaties met de aanbieders wordt gerealiseerd.

Aanbeveling 4 adviseert om de raad periodiek te informeren over de kosten. Deze ontwikkeling is de afgelopen twee jaar in gang gezet en hier zal mee door worden gegaan. De punten zoals aangegeven bij aanbeveling 6 kunnen hierbij mogelijk worden meegenomen als leidraad. De zes doelen zoals beschreven bij aanbeveling 4 zijn zowel in het lokale als regionale beleid verankerd.

Advies 5 gaat in op het Maatschappelijk Team en de huisartsen. Over de ontwikkelingen van o.a. het Maatschappelijk Team is onlangs een uitgebreide raadsinformatiebrief gestuurd. Ook zal hierover gesproken worden bij de raadswerkgroep Sociaal Domein op 24 juni. Wanneer wij signalen ontvangen vanuit het Maatschappelijk Team of andere verwijzers naar tweedelijnsvoorzieningen die een wijziging van beleid behoeven, zullen wij hierover rapporteren.

Afsluiting
Tot slot nog een punt van aandacht. In het document verwerking feitelijk wederhoor onderzoeksdeel II is een korte reactie van Midden-Delfland opgenomen. Dit betreft een reactie op een eerdere mailwisseling inzake het feitelijk wederhoor die niet is opgenomen. Om die reden zit in de bijlage bij deze brief de eerste reactie die vanuit Midden-Delfland is gegeven bij het feitelijk wederhoor.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Martien Born
Gemeentesecretaris

Arnoud Rodenburg
burgemeester